

Y-DNA tests onthullen verre gemeenschappelijke voorvader (Deel 1)

*Met behulp van Y-DNA test resultaten en traditionele genealogie werd een
vroeg stamboom vertakking rond het jaar 1600 bevestigd*

Samengesteld door Arie Verloop m.m.v. E.A.(Tom) Verloop, januari 2024

Inleiding en achtergrond

Van het geslacht Verloop zijn gedocumenteerde gegevens bekend omtrent het verschijnen en “verloop” van de eerste generaties in Asperen e.o. in de Betuwe. De eerst genoemde is Frederick Claesz (ca. 1560- <1632); hij is daar schrijnwerker aan de Minstraat in 1608 en bij de verponding in 1632 betalen zijn erven geen belasting voor verschillende huizen die hij daar had achtergelaten¹). Het wordt algemeen aangenomen dat hij drie zonen had²): Claes Fredericksz, Jeurriaen Fredericksz en Jan Fredericksz. De achternaam Verloop werd bij hen nog niet genoemd, maar wel bij alle nakomelingen van die drie broers.

Stamboom vertakkingen - Betuwse tak van Claes

Via de oudste zoon Claes Fredericksz (ca. 1595-1661) werd het timmermansvak en werk in de bouwnijverheid (w.o. molenbouwers, aannemers en constructeurs van grote bouwwerken) vele generaties en in vele vertakkingen doorgegeven naar zijn nageslacht tot in de 20^e eeuw. In de laat-18^e eeuw vertakt de genealogie van Claes Fredericksz zich in zes hoofdtakken die gemakshalve vernoemd zijn naar hun respectievelijke geografische verspreiding, te weten: “Utrecht e.o.”, “Frankrijk”, “Alblasserdam e.o.”, “Friesland”, “Katwijk” en “Noordwijk”.

Schrijver dezes is een achter (8x) klein-zoon van Claes Fredericksz in de Verloop-tak “Katwijk” (zie het stamboom overzicht in Afb. 1 en het geneagram in Afb. 3). In een aantal publicaties zijn deze takken (ten dele) uitvoerig beschreven³).

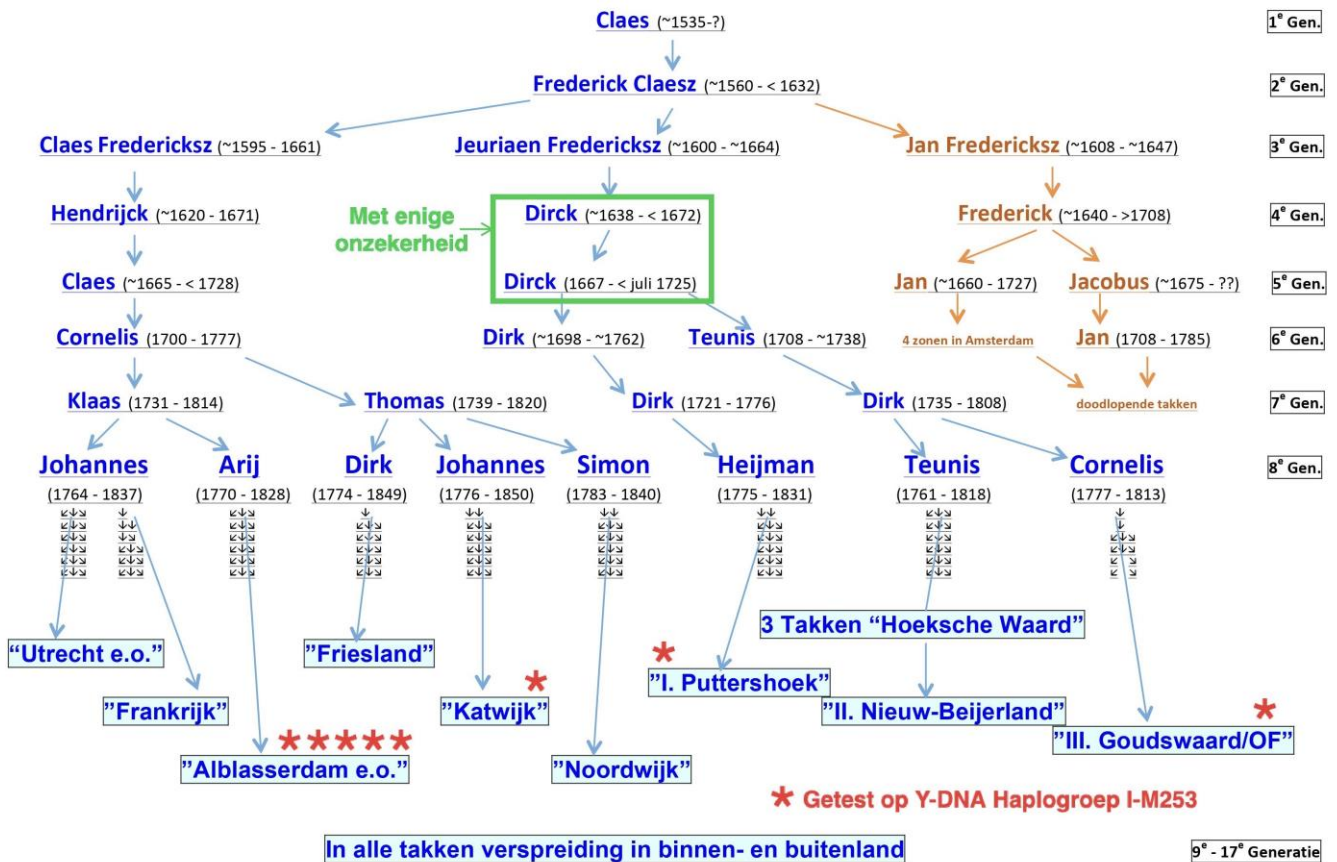
Nakomelingen van Jeurriaen in de Hoeksche Waard

Van de (vermoedelijk) middelste zoon Jeurriaen Fredericksz (ca. 1600-ca. 1664) en enkele generaties na hem, is bekend dat zij smid waren in Asperen en Herwijnen⁴) en zijn zoon Frederick Jeurriaenz Verloop was meester timmerman in Strijen, komende in 1663 van Herwijnen. Hiermee is de allereerste Verloop telg aangeland in de Hoeksche Waard. Mannelijk nageslacht van hem verhuisde naar Rotterdam⁵) en waren o.m. werkzaam bij de Vereenigde Oostindische Compagnie (VOC) als huistimmerman en hooploper⁶); daarna liep deze tak dood in mannelijke lijn (deze doodlopende tak is niet vertoond het overzicht in Afb. 1).

Een tweede Verloop telg die in de Hoeksche Waard verschijnt in 1700 als lidmaat te Piershil⁷) is Dirck Dircksz Verloop, gedoopt te Herwijnen in 1667 en kleinzoon van Jeurriaen Fredericksz. Hij was kennelijk zijn oom Frederick Jeurriaenz gevolgd vanuit Herwijnen naar de Hoeksche Waard.

VERLOOP STAMBOOM

beknopt overzicht in mannelijke lijnen en verspreiding in hoofdtakken
(meeste doodlopende takken zijn niet weergegeven)



1. Stamboom overzicht geslacht Verloop in mannelijke lijnen

Van deze Dirck Dircksz Verloop (1667-<juli 1725) stamt de complete "Hoeksche Waard" Verloop-tak af⁸⁾ met honderden nakomelingen en tot in de huidige tijd (o.m. in Puttershoek, Piershil, Oud- & Nieuw-Beijerland, Goudswaard en latere verspreiding in binnen en buitenland).

Jarenlang bestond er enige onzekerheid omtrent de juiste aanhaking van die Verloop-en in de Hoeksche Waard bij die andere (Betuwse) hoofdtak, de nakomelingen van Claes Fredericksz.

Doodlopende tak van Jan

Ook de jongste van de drie zonen, Jan Fredericksz (ca.1608-ca.1647) zette het timmermansvak voort. Een kleinzoon met dezelfde naam verhuisde in ca. 1685 van Vuren naar Amsterdam en duikt daar op in

de poortersboeken als stads- en huistimmerman en poorter⁹⁾. Jan's achter-kleinzoon Johannes (Jan) Jacobusz Verloop (1708-1785) was meester timmerman en bekende molenbouwer in de Overwaard bij Kinderdijk¹⁰⁾. Ook alle nakomelingen van Jan Fredericksz droegen de achternaam Verloop. Via mannelijke lijn is ook deze vertakking uitgestorven na 1800 in Amsterdam alsmede de Alblasserwaard (het tegendeel is voor- alsnog niet aangetoond).

Familiewapens

Behalve deze genealogische relaties bestaat er nog een tweede familie verband, namelijk dat beide Verloop hoofdtakken een zelfde familiewapen voer(d)en. Bij veel huidige nazaten in het nageslacht van Claes Fredericksz wordt het in Afb. 2 (links) vertoonde wapen (in verschillende uitvoeringen) aange-

voerd, welke oorspronkelijk werd toegeschreven aan Klaas Cornelisz Verloop (1731-1814), meester timmerman en schepen van Alblasterdam. Aan de kant van nakomelingen in de Hoeksche Waard van Jeurriaen Fredericksz zien we een soortgelijke uitvoering, met datering 1702 (Afb. 2, rechts). De overeenkomst tussen de twee wapen versies kan geen toeval zijn en er moet een familieverband zijn geweest.



Bij nakomelingen van Claes Fredericksz



Bij nakomelingen van Jeurriaen Fredericksz

2. Vergelijking van familiewapens

DNA

Bij het derde familie verband tussen de twee hoofdtakken komen we aan bij de resultaten van DNA (deoxyribonucleic acid) onderzoek. Ondergetekende had al in 2005 voor het eerst - uit pure nieuwsgierigheid - zijn DNA laten testen bij het Amerikaanse bedrijf Family Tree DNA (FTDNA)¹¹). FTDNA staat bekend om hun specialisatie in het testen/analyseren van het mannelijke (Y-)DNA chromosoom dat van vaders wordt doorgegeven naar hun biologische zoon(en).

Het Y-chromosoom is een kort chromosoom waarop zich maar weinig erfelijke informatie bevindt; het is evenwel geslachtsbepalend¹²). Het ondergaat een relatief lage frequentie van mutaties, waardoor vele generaties biologische vader-op-zoon nakomelingen dezelfde karakterisering hebben van hun zogenaamde haplogroep. Mijn Y-DNA haplogroep werd door FTDNA bepaald als zijnde I-M253. Gemakshalve nam ik aan dat alle

mannelijke Verloop naamdragers die - net als ik - op (veronderstelde) natuurlijke wijze afstammen van Claez Fredericksz dan ook dezelfde Y-DNA haplogroep I-M253 zouden moeten hebben (en dit bleek later juist te zijn bij ten minste vijf andere testers).

Op zoek naar een verre-verre achterneef in de Hoeksche Waard tak

Deze veronderstelling was vooralsnog niet vanzelfsprekend voor de nakomelingen van Jeurriaen Fredericksz vanwege de bovengenoemde onzekerheid. Ik ging dus op zoek naar een huidige Verloop naamdrager in een van de drie "Hoeksche Waard" takken om zijn Y-DNA te kunnen vergelijken. Na enkele afwijzingen werd een geschikte kandidaat gevonden: E.A. (Tom) Verloop was bereid om de DNA test te doen. Ik kende hem al geruime tijd omdat met behulp van zijn familiegegevens zijn afkomst in de stamboom kon worden aangehaakt. Tom's tak staat in Afb. 1 in het overzicht, geheel rechts-onder (met de *). De gedetailleerde stamboom verwantschap tussen Tom en ondergetekende staat in het geneagram in Afb. 3 (opgemaakt uit genealogisch software programma Reunion¹³). Hij is de zoon van een neef in de tiende graad.

Afb. 4 vertoont onze ontmoeting in januari van 2017 waarbij Tom's DNA werd verkregen uit zijn speeksel. Zoals alle DNA testers wel weten is dit een eenvoudige procedure.



4. Ontmoeting Arie (l) en Tom (r)

Haplogroep I-M253 en de BigY-700

FTDNA bepaalde dat ook Tom's Y-DNA behoort tot haplogroep I-M253, net zoals de mijne. Op zichzelf zegt dit nog niet zoveel omdat ca. 15% van de Nederlandse mannen deze haplogroep heeft. Dit percentage is veel hoger in Scandinavische landen (ca. 35% tot regionaal >50%) en dit suggereert een verband van onze verre Verloop voorvaders met Vikingen of Noormannen in de Middeleeuwen en daarvoor.

In de genetische literatuur wordt aangeven¹⁴⁾ dat het ontstaan - ofwel de oorspronkelijke mutatie naar I-M253 - plaats vond ruwweg tussen 5100 tot 3200 jaar geleden ergens in Noord-Europa, in de buurt van de zuidelijke Baltische Zee. Prominente wereldburgers waarvan is aangetoond dat zij ook behoren tot haplogroep I-M253 zijn onder meer: *Ludwig van Beethoven, Leo Tolstoy, William Faulkner, Franklin D. Roosevelt, Robert the Bruce* (koning van Schotland), het vorstenhuis *Grimaldi* van Monaco en de Britse artiest *Sting*.

(In een later uitgevoerde verfijning van mijn testresultaten bij FTDNA (met de zogenaamde BigY-700 test) werd mijn haplogroep gekarakteriseerd als I-A1631 (een subgroup van I-M253) met als geschatte mutatie oorsprong ca. 2050 jaar geleden ergens op de Britse eilanden, dus net voor het begin van de moderne jaartelling (AD). Volgens FTDNA (dec. '23) zijn in totaal meer dan 2 miljoen mensen (man/vrouw) getest door hun bedrijf; hiervan behoren ~31.500 mannen tot haplo- groep I-M253 en slechts 14 to I-A1631, inclusief ondergetekende. Die andere 13 zijn dus huidige nakomelingen van mannelijke familieleden van de voorgangers van het geslacht Verloop die zich afsplitsten tussen ca. 25BC en ca. 1400AD, dus ongeveer respectievelijk

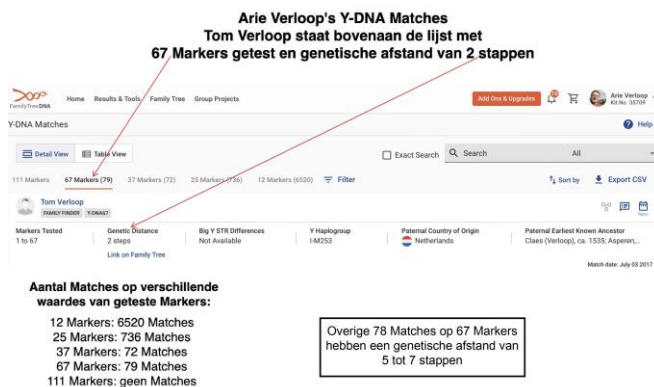


3. Verwantschap Geneagram Arie en Tom

80 tot 25 generaties geleden (met gemiddeld 25 jaar per generatie).

Testen op STR Markers

De specialisatie van FTDNA - met name de statistische achtergrond van Y-DNA resultaten - is het testen op zogenaamde "STR (short tandem repeats) markers" die meer inzicht geven in het vergelijken van Y-DNA details. Een differentiatie kan worden getest op een aantal STR markers op het Y-chromosoom: namelijk 12, 25, 37, 67 en 111 markers, met oplopende graad van differentiatie/resolutie (met corresponderende hogere kosten!). Tom's en mijn DNA werden beide getest op 67 STR markers en hierbij werd de genetische afstand van twee stappen bepaald (Afb. 5), d.w.z. in twee van die 67 markers was er een klein verschil vanwege mutaties.



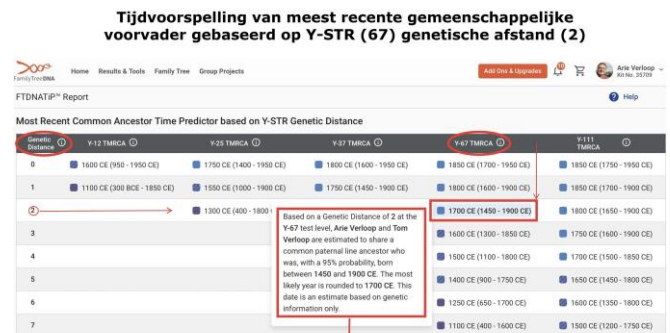
5. Y-DNA STR 67 Match Report van FTDNA¹¹⁾

Tom staat bovenaan de lijst van mijn matches; andere relatief genetisch gerelateerde testers bij FTDNA op 67 STR markers (in totaal 78 mannen) hebben een genetische afstand (tot Tom en mij) van vijf tot zeven stappen, dus een aantal generaties verder verwijderd (suggererend gezamenlijke voorvaders die geboren waren rondom de jaren 1300 tot 1400).

Geboortejaar van meeste recente gemeenschappelijke voorvader

Vervolgens voert FTDNA een statistische algoritme uit die is gebaseerd op het vergelijken van die 67 markers (met genetische

afstand van twee stappen) en maakt een tijdsvoorspelling van het geboortejaar van de meest recente gemeenschappelijke voorvader; dit is uitgebeeld in Afb. 6. Hierin wordt geschat dat Tom en ik een meest recente gemeenschappelijke voorvader hebben, die - met een zekerheid van 95% - geboren was in het tijdperk tussen de jaren 1450 en 1900; het meest vermoedelijke jaar is afgerond naar 1700.



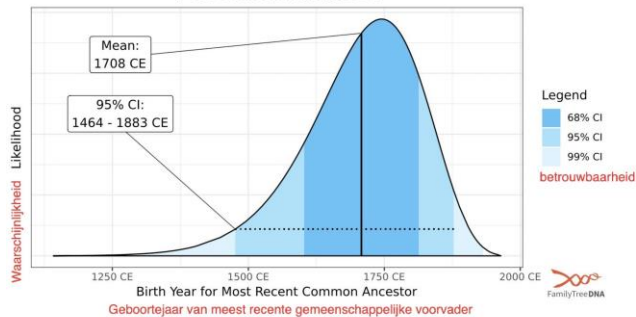
6. Tijdsvoorspelling van meest recente gemeenschappelijke voorvader¹¹⁾

Voor de statistische puristen onder de lezers moge Afb. 7 verdere inzage verlenen in de achtergrond van de genealogische statistieken, d.w.z. de kansberekening en afschatting van de jaren terug naar de meest recente gemeenschappelijke voorvader op verschillende percentages van waarschijnlijkheid of zekerheid (resp. 68%, 95%, 99%) met als gemiddelde uitkomst een geboortejaar van 1708.

We houden het erop dat de kansberekening en tijdsafschatting van FTDNA van het geboortejaar van onze gemeenschappelijke meest recente voorvader (ca. 1700) ongeveer 140 jaar later was dan het vermoedelijke geboortejaar (ca. 1560) van Frederick Claesz die volgens de traditionele genealogie de laatste gezamenlijke voorvader was van Tom en ondergetekende.

Kansberekening van tijdvoorspelling van meest recente gemeenschappelijke voorvader

Y-67: Genetic Distance 2



Statistic*	Years Before Present	Calendar Date
99% CI	733 - 88	1290 - 1935 CE
95% CI betrouwbaarheid	→ 559 - 140	→ 1464 - 1883 CE
68% CI	420 - 210	1603 - 1813 CE
Mean gemiddeld	→ 315	→ 1708 CE

7. Statistische achtergrond¹¹⁾

Andere Verloop mannen met I-M253

Een laatste opmerking betreft de Y-DNA testresultaten van andere Verloop mannen in de stamboom. In het overzicht in Afb. 1 is de locatie van acht huidige nazaten aangemerkt met een * en allen hebben dezelfde haplogroep I-M253¹⁵⁾. We zien daar (behalve Tom's * en mijn *) vijf mannen in de tak "Alblasserdam e.o." en een tweede tester uit de "Hoeksche Waard" tak. (Voor de volledigheid, we zijn nog op zoek naar andere testers in de ontbrekende "geografische" takken!)

Echter, deze zes mannen hebben de Y-DNA test laten uitvoeren niet bij FTDNA maar bij 23andMe of MyHeritage. De uitgebreide statistische verhandelingen, kansberekening en afschatting van jaartallen van een

gemeenschappelijke voorvader zijn bij die bedrijven niet beschikbaar; daarentegen, zij specialiseren zich meer - en met succes - in autosomale (at)DNA. Ook kan gesteld worden dat bij 23andMe en MyHeritage de Y-DNA bepaling analytisch gezien wellicht minder rigoureuus is dan bij FTDNA.

Slotwoord

De uitgebreide statistieke kansberekening die door FTDNA worden uitgevoerd bij het vergelijken van Y-DNA testresultaten kunnen geen antwoord geven op de vraag waar precies in een stamboom - lang geleden - twee testers een gezamenlijke voorvader hadden; het is en blijft een (goed onderbouwde) afschatting. Echter in ons geval, met twaalf generaties verschil kan met 95% zekerheid worden gesteld dat deze voorvader was geboren na het jaar 1450, terwijl volgens traditionele genealogie dit geboortejaar lag omstreeks het jaar 1560.

Om deze discrepantie te verkleinen is besloten om ook Tom's DNA aan de BigY-700 test te onderwerpen. De resultaten en interpretatie hiervan zullen worden gepubliceerd in een vervolg verslag als Deel 2.

januari 2024

Arie Verloop
 averloop@aol.com

met medewerking van Tom Verloop
 tom.verloop@planet.nl

Bronnen:

- 1) HoGenDa Archief en Publicaties van de Hollandse Vereniging voor Genealogie "Ons Voorgeslacht" (HVG-OV).
- 2) Correspondentie met Dhr. Ben de Keijzer, oud-voorzitter van HVG-OV. In zijn kwartierstaat staan de broers Claes Fredericksz en Jan Fredericksz.
- 3) Publicaties o.m.: *Het Grote Blauwe Boek van de familie Verloop (1764-2018)*, uitgave van de Verloop Stichting (2018, redactie Otto Beaujon); *Een Familie - Register Verloop*, door Nicolaas C. Verloop (2021); *Genealogie van Claes Verloop*, door Wim de Bie (2022).
- 4) Boek: "Asperen, een blik in het verleden", uitgave van de Vereniging "Oud Asperen", 1983.
- 5) DTB Archief van Rotterdam (on-line).

- 6) Archief Verenigde Oost-Indische Compagnie; Kamer Rotterdam (on-line).
- 7) Collectie Fiches in het Streekmuseum van Heinoord.
- 8) Correspondentie met o.a. Pieter C. Verloop (†), Erika Verloop en Beja Peijpers.
- 9) Nederlandse Krantenarchief: www.delpher.nl en DTB Archief van Amsterdam (on-line).
- 10) Nederlandse Molendatabase: www.molendatabase.nl/molens/ten-bruggencate-nr-01508.
- 11) DNA Test Bedrijf Family Tree DNA (FTDNA): www.familytreedna.com met test resultaten van Arie Verloop en Tom Verloop.
- 12) Wikipedia: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Y-chromosoom>.
- 13) Genealogie software programma Reunion (Nederlandse editie): www.cg-software.nl.
- 14) Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Haplogroup_I-M253#.
- 15) Persoonlijke communicaties.